

V. G.

Narozen: 23. 4. 1958, Kolín

Vzdělání/ zaměstnání: střední/ chemik

Jaký byl tvůj vztah k režimu (kladný, záporný, neutrální)?

Můj vztah k režimu byl spíše záporný. Když chtěl člověk studovat, nesměl mít vůči režimu nic. Já jsem sice nedostudoval, ale ze zdravotních důvodů.

Jak jsi vystupoval proti režimu?

Já jsem spíše chodil na koncerty. Tyto kapely nehrály v Praze, ale většinou tam, kde nebyly tak na očích a nemohly být tolik kontrolovány. Hrály hodně v divadelních klubech, hospodách. Na Plasticích jsem byl v Ledči nad Sázavou, hráli také hodně v Dolních Počernicích. Chodil jsem na Vlastu Třešňáka, na Hutku, Vodňanského se Skoumalem, ale ti už byli také kolem 80. let zakázaní.

Kdo hrál na oficiálně povolených koncertech?

Hanička Zagorová a další. Ty jsem neposlouchal. Já jsem měl od malička rád spíš jazz. Ale třeba moji kamarádi tuto oficiální hudbu rádi měli. Hodně záleželo na textech, skupiny chodily ke komisím, kde jim je cenzurovali. Takže texty byly o ničem. Bolševici podezírali zpěváky, že jejich texty jsou proti režimu. Pro mě byla oficiální kultura plytká a o ničem.

Měl jsi nějaký postih, nebo naopak zvýhodnění?

Já jako člověk, který nic neorganizoval, ale pouze se zakázaných koncertů zúčastňoval, jsem žádné postihy neměl. Jen jednou o Silvestru po 80. roce, v Nerudovce slavili Silvestr zakázaní folkoví zpěváci, byl jsem zatčen a veden k výslechu, ale můj právník mi tenkrát poradil, abych řekl, že si nic nepamatuji, že jsem byl opilý. Organizátoři samozřejmě postihy měli, ale my jako účastníci jsme mohli říct, že o ničem nevíme.

Jak probíhal výslech?

Ptali se nás, kdo tam hrál, proč chodíme na tyto zpěváky, jestli o nich něco víme, proč nechodíme na oficiálně povolenou muziku nebo od koho jsme se dozvěděli, že tam hrají.

Byl jsi nějak angažovaný, nebo spíše proti režimu?

Byl jsem angažovaný spíše jen z hlediska koncertů, divadel. Kdybych se angažoval více proti režimu, měl bych asi problémy se studiem. Opisovali jsme tehdy knížky Havla, Škvoreckého, kdyby mi na to přišli, byl by to větší problém. Když jsem tu knížku chtěl, tak jsem si ji musel opsat. Opisoval jsem ji tak čtyřikrát pětikrát, abych ji poslal dál.

Jak probíhal tvůj den koncem 80. let?

Já jsem v té době hrál dorosteneckou ligu v hokeji. Po škole jsem šel na trénink, potom do hospody. Hráli jsme zápasy, takže jsem měl pořád co dělat.

Jaký byl tvůj osobní život v kontrastu s politikou?

Ke konci 80. let jsem se stal členem SPUSY (Spolek přátel USA). Tam už jsem si dovolil víc. To bylo krátce před 89. Se SPUSOU jsme jeli na Palačák, kde byla první demonstrace, Havel tam měl projev. To bylo na jaře 89. Znal jsem se s lidmi, kteří se angažovali aktivně.

Jak jsi vnímal demonstrace proti režimu?

Velmi kladně, některých jsem se i zúčastnil, ale jen jako dav. Nepřednášel jsem. Jedenadvacátého srpna jsme chodili v černých tričkách. Byl to pasivní odpor, ale důkladný. Já jsem nebyl v SSM ani v KSČ.

Kdo podle tebe symbolizoval změny?

Havel asi nejvíce. Joska Skalník z Jazzové sekce, k tomu jsem vzhlížel, protože si dovolil vystoupit proti režimu nahlas, Egon Bondy. Dubčeka jsem neuznával, protože podle mě to byl pořád bolševik. A hudebníci z Plastiků. Mě uchvátila nejen muzika, ale i jejich názory, které vycházely v magazínu Revolver Revue, který se dal sehnat v Jazzové sekci.

Prožil jsi nějaké zásadní změny třeba na pracovišti?

Já jsem ve Žďáru nad Sázavou pracoval ve stavebním podniku. Tam mi bylo nabídnuto místo šéfa skladu, ale musel bych jít do KSČ, takže jsem si ponechal své staré místo. Na vedoucích místech bylo hodně lidí, kteří byli straníky z důvodu pracovního postupu, ale byli proti režimu. Po revoluci obrátili a zůstali na svých pozicích, což chápu, jelikož ve straně bylo tolik lidí, že by na vedoucích pozicích nikdo nezůstal. Jinak to nešlo.

Jak jsi prožíval takový ten zlomový okamžik?

Jelikož jsem bydlel ve Žďáru nad Sázavou, tak jsem vše prožíval vzdáleně.

Jak jsi vnímal média, ČST, rozhlas, informační kampaň OF, byla podle tebe účinná?

Vnímal jsem je pozitivně. Myslím, že média reagovala spontánně a byla pro revoluční dění. Komunisté měli málo prostoru, snad jen Rudé Právo.

Jak probíhala demonstrace ve Žďáru nad Sázavou?

Já ji vnímal jako takový „Anti první máj“. Vypadalo to stejně jako První máj, akorát tam byla jiná hesla a lidé byli veselejší, upřímnější a bezprostřednější. Jak byli lidé zblblí Prvním májem, tak to pojali stejně, ale jako takový Anti první máj.

Co ti utkvělo v paměti nejvíce?

Za komunistů je má nejsilnější myšlenka narození mé dcery. Politické dění mě moc neuchvacovalo, třeba jak jsme vyhráli nad Ruskem v hokeji. Na jedné straně je sport a na druhé politika. Bylo to samozřejmě zadostiučinění, ale jen malé. A také to, když Havel šel na Hrad a stal se prezidentem.

Podepsal jsi Chartu 77? Znáš osobně někoho, kdo ji podepsal, nebo ses stýkal s někým, kdo se angažoval proti režimu?

Ne, jelikož se ke mně nedostala. V té době jsem maturoval. Kdybych byl o 10 let starší, tak ano. Lidi, kteří podepsali Chartu, třeba Joska Skalník i jeho bratr, jsem znal a stýkal jsem se s nimi. Občas jsem s tím měl i starosti, policisté se mě vyptávali, ale byly to jen informativní rozhovory.

Měl jsi zkušenosti s udáváním proti tvojí osobě?

Ano, měl. Měli jsme kamaráda, který nás udal, později jsme zjistili, že udával každého.

Je hrozné, že někteří lidé dnes říkají, že všechno nebylo špatné, a problém je, že já jim to musím potvrdit. Protože jsme měli daleko více času, třeba jsme jezdili každý víkend na chaty. Dnes je ale daleko víc možností, jak se bavit, po revoluci se nám otevřel svět. Samozřejmě zažili jsme toho spoustu i za komunistů. Žili jsme, ale v jakési ulitě. My jsme jezdili na dovolenou do Jugoslávie. Neměli jsme problém získat doložku, protože můj táta je poloviční Jugoslávec. Do 74. roku jsme jezdili přes Rakousko. Potom nám to nepovolovali a museli jsme přes Maďarsko, což bylo mnohem delší.

Nebo můj kamarád, který se jmenuje Ladislav Husák a byl bubeníkem ve skupině SCAT CAT a rád si rýpl. Jednou jsme seděli v hospodě, přišli policisté a zeptali se nás na jména. Láďa vstal a hrdě prohlásil: Husák! Samozřejmě hned dostal obuškem a až potom zjišťovali z občanky, že nelhal.